

Trollhättans
Stad

Detaljplan för del av Skogshöjden 1:1 och Hults gård 2:1,
multihall vid Skogshöjdens fritidsanläggning

GESTALTNINGSPROGRAM

Granskningshandling oktober 2025

Dokumentinformation

Dokumentbeteckning	Gestaltningsprogram
Handlingstyp	Granskningshandling
Förfarande	Standard
Antaget av	Samhällsbyggnadsnämnden
Datum	
Laga kraft	
Handlingen förvaras	Castor
Diarienummer	PLAN.2023.1724
Aktbeteckning	
Handlingen publiceras	Trollhättans Stads hemsida
Beslut	
Ansvar	Ordförande Samhällsbyggnadsnämnden

Trollhättans Stad

Gestaltningsprogrammet tillhör Detaljplan för del av Skogshöjden 1:1 och del av Hults gård 2:1, multihall vid Skogshöjdens fritidsanläggning, och utgör bedömningsunderlag i samband med bygglovsprövning. Gestaltningsprogrammet har tagits fram av Elin Larsson, Stadsarkitekt och Anna-Karin Sjölen, Stadsbyggnadsstrateg, Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Innehållsförteckning

Dokumentinformation	2
FÖRORD	4
Läsanvisning	
SAMMANFATTNING	5
Principer för kvartersmark	
INLEDNING	7
Bakgrund	
Syfte	
Metod	
Arbetsgrupp	
Genomförande	
KARAKTÄRISERING	10
Stads- och landskapsbild	
Landskapsbild	
Gaturum och stråk	
STADSBYGGNADSPRINCIPER OCH MÅLBILDER	21
RIKTLINJER OCH ANVISNINGAR	28
STÖD I PLAN- OCH BYGGLAGSTIFTNINGEN	35
Hänsyn och god helhetsverkan	
God form-, färg- och materialverkan	
Varsamhetskravet	
Förvanskningförbudet	

FÖRORD

Det här gestaltungsprogrammet tillhör detaljplanen "Skogshöjdens Multihall" och utgör ett viktigt underlag för utvecklingen av den befintliga fritidsanläggning med en ny byggnad, en multihall.

Den gestaltade livsmiljön har betydelse för både funktion, upplevelse och robusthet och kan vara ett kraftfullt verktyg för faktisk förändring och hållbar utveckling. Utgångspunkten i Trollhättans stads hållbarhetspolicy är att hållbar stadsutveckling utgår från att planering och utveckling av städer ska bidra till miljömässigt, socialt och ekonomiskt långsiktigt hållbar utveckling. Det handlar om att åstadkomma goda livsmiljöer och väl fungerande och robusta städer som utformas så att de är till för alla.

Den fysiska miljöns utformning kan bidra till att minska segregation, öka tillgängligheten och den sociala sammanhållningen samt ge förutsättningar för att nå nationella klimat- och miljömål. Arkitektur, form, design, konst och kulturarv är viktiga verktyg som kan bidra till en positiv samhällsutveckling och möta olika typer av samhällsutmaningar.

Läsanvisning

Sammanfattning

Dokumentet inleds med en kortfattad redogörelse och en sammanfattning av de värden och funktioner som projektet strävar efter att uppnå. Syftet är att ge läsaren en översiktlig förståelse för hallens funktion, gestaltungsprinciper och hur den planerade byggnaden knyter an till omgivningen och fritidsanläggningen i övrigt.

inledning

I det efterföljande kapitlet, "Inledning" redogörs för bakgrunden till projektet, den metod som har använts för att utforma principer för gestaltning samt en kortfattad beskrivning av Trollhättans stads verktyg "Stadsbyggnadsprinciperna".

Karaktärisering

I kapitlet återfinns en fysisk beskrivning av platsens förutsättningar och viktiga värden. Här redogörs för hur platsen ser ut idag samt för dess historiska utveckling. Omgivningar, gator och stråk, service och andra funktioner som knyter an till platsen beskrivs också. Karaktäriseringen utgör underlag för att tydliggöra de fysiska utmaningar och möjligheter som projektet kan utveckla, stärka och ta tillvara på.

Stadsbyggnadsprinciper och målbilder

Stadsbyggnadsprinciper och målbilder som är specifika för Skogshöjdens multihall beskrivs närmare i efterföljande kapitel. Utgångspunkten för urvalet är dels den genomförda karaktäriseringen, dels genomförd social konsekvensanalys, medborgardialog med unga samt genomförd workshop med Kultur- och fritidsförvaltningen och Kraftstaden. Vad målbilderna innebär fördjupas ytterligare längre fram i kapitlet.

Riktlinjer och anvisningar

För att öka förutsättningarna att uppnå målbilderna har riktlinjer och anvisningar formulerats för respektive målbild.

SAMMANFATTNING

Principer för kvartersmark

IDENTITET OCH RÖRELSEGLÄDJE

- ▶ **Platsens identitet:** Gestaltningen av byggnaden och dess närmiljö ska spegla Skogshöjdens natur, skog och topografi, och bidra till att stärka och knyta samman platsen. Naturliga element som stigar och befintliga stenblock integreras i utemiljön.
- ▶ **Rörelse och gemenskap:** Utformning ska reflektera rörelse, lekfullhet och gemenskap, med nära koppling till befintliga aktiviteter.
- ▶ **Skala och volym:** Byggnadsvolymen bryts upp i mindre delar, utemiljöerna gestaltas för mänsklig skala.
- ▶ **Entrésituation:** Entrén markeras och förstärks genom byggnadens placering och gestaltning av stråk som binder samman omkringliggande funktioner med fokus på gående och cyklister.
- ▶ **Fasad och dagsljus:** Byggnaden ska ge dagsljus och utblickar utan att kompromissa med integritet, och fasaden ska samspela med platsens karaktärsdrag.

ATTRAKTIVITET OCH MÅNGFALD

- ▶ **Större utbud:** Hallen ska inrymma flera typer av aktiviteter för att nå fler målgrupper.
- ▶ **Spontana aktiviteter:** Utemiljöerna ska utformas för lek, spontan aktivitet och utforskande, sitt- och hängplatser ska placeras så att skugga och väderskydd möjliggörs.
- ▶ **Kompletterande verksamheter:** Funktioner utöver idrott, såsom café, studieytor, kulturverksamhet, kan integreras i byggnaden.
- ▶ **Flexibilitet:** Lokaler och kringutrymmen ska utformas för samutnyttjande över tid och för olika aktiviteter.

TRYGGHET OCH INKLUDERING

- **Överblickbarhet:** Byggnaden och närmiljön utformas så att de är synliga från flera håll, skymmande hörn ska undvikas.
- **Transparens:** Öppen och glasad entré skapar mötesplats, synlighet och trygghet även kvällstid.
- **Integritet:** Medveten placering av fönster, invändiga avskärmningar och ljusinsläpp säkerställer dagsljus, trivsel och trygghet.
- **Inkludering:** Platsen ska stödja olika typer av aktiviteter för alla åldrar, bakgrunder och fysiska förutsättningar.
- **Stråk och kopplingar:** Prioritering av gång- och cykelstråk, tydliga entréer, belysning, parkeringsytor med fokus på fotgängare, och säkra kopplingar mellan skolor, idrottshall och park.
- **Trafiksäkerhet:** Åtkomst från Vänersborgsvägen och närliggande busshållplats ska vara säker och trygg för alla trafikslag, inklusive fotgängare, cyklister och bilister. Parkeringsytor och närliggande ytor ska utformas för att möjliggöra tydliga och trygga rörelser för fotgängare och cyklister inom området.

HÅLLBARHET OCH GRÖN/BLÅ-STRUKTUR

- **Konstruktion och material:** Byggnaden ska ha långsiktig hållbarhet, låg klimatpåverkan och trä som huvudsakligt material där möjligt.
- **Energi och klimat:** Tak och fasader utformas för solpaneler och gröna inslag.
- **Hållbara resor:** Utformningen ska prioritera gång, cykel och kollektivtrafik framför bil.
- **Tillgänglighet:** Miljöerna ska vara tillgängliga och inkluderande för alla, utan speciallösningar, och bidra till en trygg och användbar plats.
- **Grönytor och ekosystemtjänster:** Sedum- eller biotop, regnbäddar, träd och bevarad befintlig grönska stärker både ekologi och upplevelse. GYF 0,5 appliceras.
- **Dagvattenhantering:** Varierande anordningar integreras i gestaltningen, även på parkeringsytor, för rumsliga variationer och naturliga avgränsningar.

INLEDNING

Bakgrund

Trollhättans kommun bedriver ett långsiktigt arbete med gestaltungsfrågor utifrån målsättningarna i den nationella arkitekturpolicyn "Politik för gestaltad livsmiljö". Det övergripande ställningstagandet och målsättningen i politik för gestaltad livsmiljö är:

"Arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön."

Den gestaltade livsmiljön har betydelse för både funktion, upplevelse och robusthet och kan vara ett kraftfullt verktyg för faktisk förändring och hållbar utveckling. Utgångspunkten i Trollhättans stads hållbarhetspolicy är att hållbar stadsutveckling utgår från att planering och utveckling av städer ska bidra till miljömässigt, socialt och ekonomiskt långsiktig hållbar utveckling. Det handlar om att åstadkomma goda livsmiljöer och väl fungerande och robusta städer som utformas så att de är till för alla. Den fysiska miljöns utformning kan bidra till att minska segregation, öka tillgängligheten och den sociala sammanhållningen samt ge förutsättningar för att nå nationella klimat- och miljömål. Arkitektur, form, design, konst och kulturarv är viktiga verktyg som kan bidra till en positiv samhällsutveckling och möta olika typer av samhällsutmaningar.

Mot bakgrund av detta har samhällsbyggnadsnämnden beslutat att ett gestaltungsprogram ska upprättas i samband med detaljplanering i centrala staden samt i övriga projekt där den föreslagna byggnationen har stor inverkan på stads- och landskapsbilden eller är av stort allmänt intresse.

I samband med beslut om planbesked för den aktuella detaljplanen har beslut fattats att ett gestaltungsprogram ska tas fram och utgöra planeringsunderlag för det fortsatta arbetet.

Syfte

Syftet med ett gestaltungsprogram är att stärka långsiktig kvalitet och hållbarhet under samhällsbyggnadsprocessens alla skeden. Genom att tydliggöra målbilder, intentioner och utmaningar i detaljplanen skapas en gemensam projektgrund att stå på, där stadens vilja och ambition är transparent och tydlig. Riktlinjer och anvisningar utformas för att ge stöd åt ställningstaganden och beslut genom detaljplaneprocessen, samt inför det framtida genomförandet av projektet.

I stadens översiktsplan beskrivs betydelsen av den arkitektoniska utformningen på följande sätt:

"Den arkitektoniska utformningen av byggnaderna och gestaltningen av det offentliga rummet i övrigt ska präglas av skönhet och duglighet. Omsorg om människorna ska vara ledstjärna och miljön ska tåla att användas och åldras."

Arkitektur och formgivning är av central betydelse för hur vi kan leva våra liv och frågor om vardagsmiljöns gestaltning och praktiska funktion är viktiga välfärdsfrågor. Omsorgen om våra gemensamma miljöer handlar också om demokrati och rättvisa i traditionell mening."

Metod

Gestaltlingsprogrammet påbörjas parallellt med att detaljplanearbetet startas upp och inleds med en karaktärisering som identifierar viktiga styrkor och utmaningar i den befintliga miljön. Även social konsekvensanalys och ekosystemtjänstanalys med tillhörande beräkning av grönytefaktor utgör viktiga underlag.

Som hjälpmedel i det fortsatta arbetet finns Trollhättans stadsbyggnadsprinciper, som är ett verktyg framtaget för att underlätta förståelsen av översiktsplanen och vad den innebär för våra fysiska miljöer. Principerna handlar om allt från att koppla samman staden, till att tillgängliggöra den, de beskriver ambitioner om att blanda boendeformer och bygga blandstad, att värna gröna miljöer och tillgängliggöra älven, att vi ska resa hållbart och skapa trygga gaturum. Utifrån varje projekt väljs de principer ut som är relevanta för de utmaningar som just det specifika projekt möter. Principerna ligger sedan till grund för att formulera målbilder i respektive gestaltlingsprogram.

När målbilderna är formade tas riktlinjer och anvisningar fram. De utformas för att tydliggöra hur viktiga värden kan tillvaratas och utvecklas och hur uppmärksammade behov i den fysiska miljön kan åtgärdas genom att nya värden tillskapas. Gestaltlingsprogrammet godkänns i samband med att detaljplanen antas.

Arbetsgrupp

Plankontoret har ansvar för framtagandet av gestaltlingsprogrammet. I de workshopar, utredningar och de analyser som ligger till grund för programmet deltar berörda tjänstepersoner från stadens förvaltningar samt intressenter i planarbetet.

Genomförande

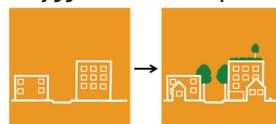
Gestaltlingsprogrammet är ett vägledande bedömningsunderlag vid prövning av bygglov och förhandsbesked och för åtgärder i den offentliga miljön. Riktlinjer och anvisningar i gestaltlingsprogrammet är även ett stöd för utformning av exempelvis markanvisningsavtal, exploateringsavtal och upphandlingsunderlag. Intentionerna i gestaltlingsprogrammet kan också följas upp under genomförandeskedet genom kontrollplan enligt PBL. Riktlinjer och anvisningar i gestaltlingsprogrammet kan innebära ökade krav på redovisade handlingar i samband med prövning av bygglov.

Även behov av att upprätta skötselplaner för framtida drift och underhåll för någon del av bebyggelsen kan tydliggöras i riktlinjer och anvisningar.

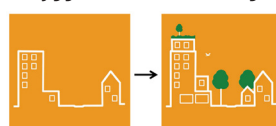
1. Förtätning och utveckling av befintlig bebyggelse

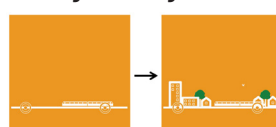
2. Komplettering av befintlig bebyggelse med fokus på blandstaden

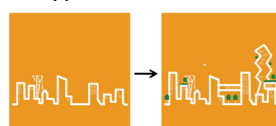
3. Bygga i kollektivtrafiklägen

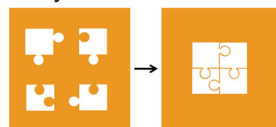
4. God gestaltning och variation

5. Koppla samman staden

6. Tillgängliga miljöer, mentalt och fysiskt

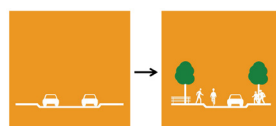
7. Ökande andelar gång-, cykel- och kollektivtrafik

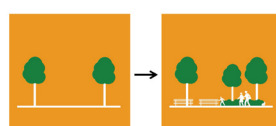
8. Trygga, trivsamma och framkomliga gator

9. Utveckla gröna miljöer

10. Komma närmare älven

KARAKTÄRISERING

Karaktärisering

De särskilda kvaliteter och karaktärsdrag som finns i närmiljön och som uttrycker dess särart och identitet beskrivs i följande avsnitt för att de ska kunna tas tillvara och utvecklas på ett medvetet sätt. Karaktäriseringen väver även in de lokala förutsättningarna avseende kulturella och sociala värden och behov. Karaktäriseringen ger därmed stöd för en bedömning av vilka riktlinjer och anvisningar som krävs för att utformningen av hela den bebyggda fysiska miljön ska utvecklas mot ett alltmer hållbart samhälle, med trivsamma miljöer som inbjuder till ett rikt och varierat liv.

Stads- och landskapsbild

ÖVERGRIPANDE

Området innefattar Skogshöjdens fritidsanläggning som är beläget i sydöstra delen av stadsdelen Skogshöjden, cirka 5 kilometer norr om Trollhättan centrum. Området avgränsas av omkringliggande bebyggelse i Skogshöjden och i öster passerar Vänersborgsvägen.

Öster om Vänersborgsvägen pågår ett detaljplanearbete för Hults höjd som omfattar byggrätter för cirka 500 bostäder. På andra sidan Överbyvägen har byggnation av Lärketorpet etapp 1 nyligen avslutats och detaljplanearbete för etapp 2 har påbörjats.

SKOGSHÖJDENS FRITIDSANLÄGGNING

Området används idag främst för idrottsverksamhet och rekreation. Här finns två fotbollsplaner, fritidsgård/klubbstuga, hundrastgård, utegym och lekplats, samt stigar och gång- och cykelvägar runt om anläggningen. Vintertid används sluttningarna i väster ned mot fotbollsplanerna som pulkabacke.

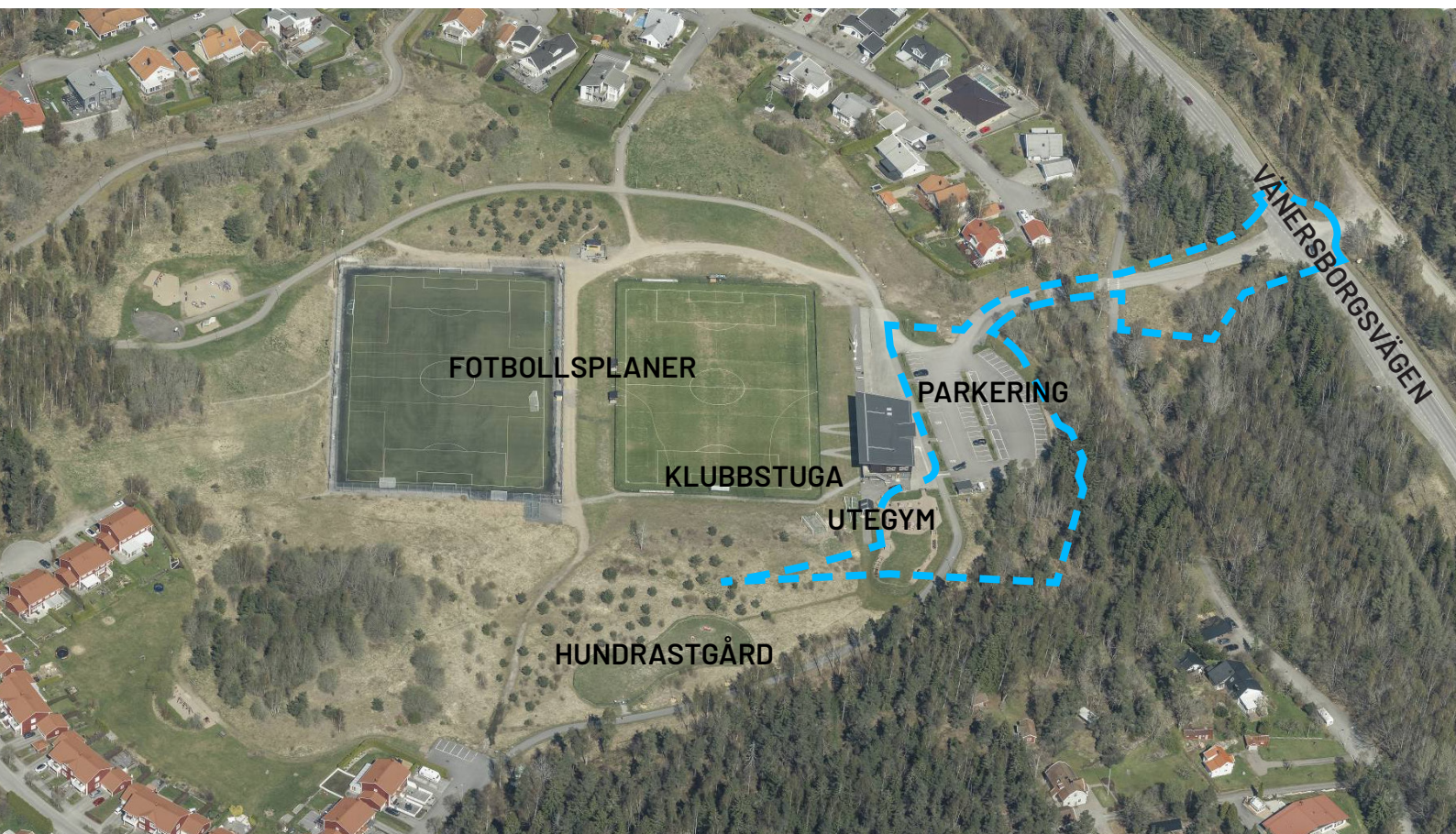
Infarten till området ansluter till Vänersborgsvägen, och leder upp till platån och parkeringsytan där också klubblokalen och fotbollsplanerna är lokaliserade. Gång- och cykeltrafikanter har flertalet möjligheter att ta sig till platsen. Detta beskrivs vidare under rubriken "Gaturum och stråk" på sidan 19.

Runt den östra fotbollsplanen finns plats för att anlägga en 400-meters löparbana och utrymme finns för att utveckla fritidsanläggningen ytterligare.

PLANOMRÅDE

Planområdet, markerat i **blått** i flygbilden nedan, är beläget i den östra delen av området, i anslutning till den branta terräng som förbinder platån med Vänersborgsvägen. I förstudien som gjordes inför detaljplanen har man konstaterat att möjligheterna till placering av en ny multihall är starkt begränsade till det som har kommit att utgöra planområdet. Bakgrunden till detta är den hinderbegränsande yta som tillhör Göteborg Stallbacka Airport, belägen ca 3,5 km från planområdet.

Den hinderbegränsade ytan medför att inga byggnader får byggas högre än +86,7 meter över havet. Den naturliga terrängen på platsen varierar idag från cirka +67 m ö.h. nere vid Vänersborgsvägen, till cirka +76,5 m ö.h. på dagens parkering och vidare upp mot 86-88 m ö.h. i de västra delarna av Skogshöjden.

OMGIVANDE STADSDEL

Stadsdelen Skogshöjden ligger i norra delen av Trollhättans kommun, och gränsar till Vänersborgs kommun. Stadsdelen byggdes ut på 1980/90-talet och består till största del av villabebyggelse.

Kvarteren väster om idrottsplatsen (kvarteret Släntrönet, Jättegrytan, Stenkumlet med flera) uppfördes under första delen av 1990-talet och bebyggelsen utgörs huvudsakligen av parhus i två våningar. De har snarlika volymer genom hela området, men förekommer i olika material och färgställningar.

Kvarteren norr om planområdet är bebyggda med fristående villor, uppförda runt början av 2010-talet. De har varierande volymer, färgsättning och estetik, och är ett tidstypiskt exempel på den individualistiska arkitektur som präglat villabebyggelsen under de senaste 20 åren.

Gemensamt för områdena är dock anpassning mot den befintliga topografin, med vägnätet som slingrar sig upp på mot toppen, samt den stora hänsyn man tagit till befintlig, värdebärande grönska som idag är karaktärsbildande för hela stadsdelen.

Bäckeforsgatan

Bengtsforsvägen

Landskapsbild

Landskapsbilden beskriver den visuella upplevelsen av landskapet, hur dess olika element samspelar med varandra och hur de tillsammans skapar rumsliga upplevelser, riktningar och perspektiv som påverkar hur platsen upplevs av besökare och användare.

ÖVERGRIPANDE

Skogshöjdens fritidsanläggning utgörs idag av ett stort öppet rum som avgränsas av **skog**, mindre partier av öppet **platålandskap** samt av **villabebyggelse** i periferin.

Landskapsbilden har en tydligt omväxlande karaktär, från de böljande kullarna (öppet landskap), till skogsridåerna och den dramatiska terrängen ner mot Vänersborgsvägen, som landar i en trädbeklädd **ravin**.

Ursprungligen har hela området bestått av en skogbeklädd bergsterräng, med tillhörande bergtäkt. Under arbetet med den nu gällande detaljplanen för området återställdes marken genom utfyllnader och modellering för att möjliggöra planens syfte, det vill säga att återställa området och anlägga en lek- och idrottsanläggning. Idag ser vi resultatet av det arbetet på den öppna, utplanade platsen eller platån, där både klubbhus, parkering och fotbollsplaner placerats.

Vy från entrén till fritidsanläggningen. Klubbhuset rakt fram i bild med fotbollsplaner till höger. Planområde och parkering till vänster.

Norr om idrottsplatsen höjer sig terrängen mot villorna, och cykelvägen följer denna, vilket ger överblick över idrottsplatsen. Bilden visar den utplanade platå som möjliggjorde gällande plans genomförande, med en skogsriddå som skiljer platsen från omkringliggande bostadsområden.

Vy från cykelvägen nordväst om fotbollsplanerna.

Vy från cykelvägen söder om fotbollplanerna. Klubbhuset till höger.

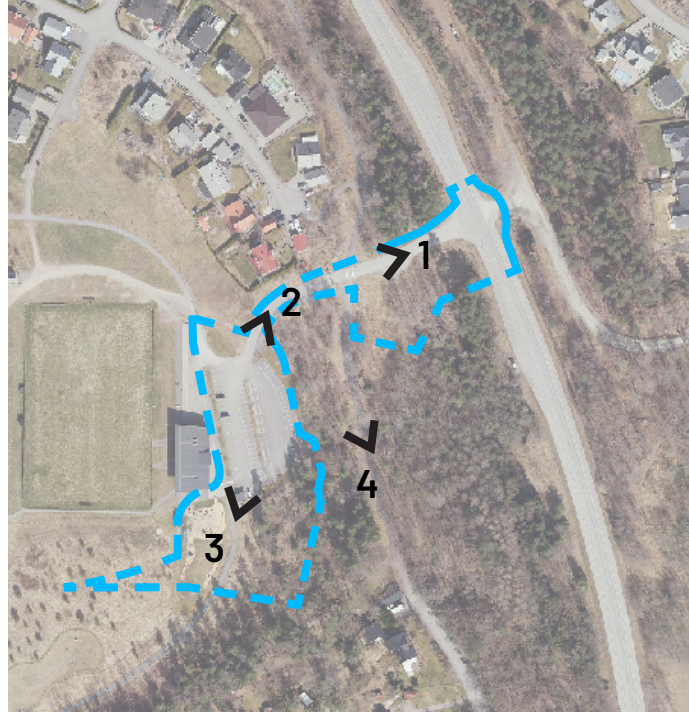

PLANOMRÅDE

Planområdet består idag framförallt av en asfalterad parkeringsyta och en brant, skogbeklädd sluttning ned mot Vänersborgsvägen.

Klubbhuset och parkeringsplatsen ligger i östra delen av planområdet, på den utplanade marken innan den naturliga topografin återkommer i en brant sluttning ner mot Vänersborgsvägen.

Sluttningen består delvis av utfyllnadsmaterial från både tidigare bergtäkt, men också av fyllnadsmassor från tidigare byggnation av järnvägstunneln som passerar väster om stadsdelen.

Vy från Bergtäktsvägen/Vänersborgsvägen.

Vy när man kommer upp för backen. Parkering och klubbhus.

Vy från södra delen av planområdet. Den branta sluttningen rakt fram i bild, vid skogsridån.

Vy från gång- och cykelväg. Till vänster i bild syns den branta sluttningen upp till platån, och till höger skymtar ravinen som skiljer gång- och cykelvägen från Vänersborgsvägen.

Trollhättans
Stad

GESTALTNINGSPROGRAM
17 (36)

Detaljplan för del av Skogshöjden 1:1 och del av Hults gård 2:1,
multihall vid Skogshöjdens fritidsanläggning
Granskningshandling oktober 2025

OFFENTLIGA PLATSER OCH GRÖNYTOR

Skogshöjdens fritidsanläggning utgör del av stadsdelsparken Berghemsparken, vilket tillsammans med sina kringfunktioner som till exempel hundrastgård och utegym redan idag utgör en viktig målpunkt och offentlig plats i stadsdelen.

Skogshöjden har en stor andel gröna naturområden med höga värden och grönskan är ett karaktäristiskt och viktigt inslag i bebyggelsestrukturen, då den definierar stadsdelens särart och identitet.

På själva fritidsanläggningen finns ett par platsbildningar av varierande karaktär, gemensamt för dem är att de är funktionsstyrda och kopplade till idrottsverksamhet. Bland annat utegym, hundrastgård, lekplats och fotbollsplanerna.

Samtliga ytor är samlings- och aktivitetsytor där människor kan samlas i större grupp. Även parkeringsytan, som också är en entréplats för den bilburna besökaren, kan ses som en platsbildning, om än med svaga gestaltningskvaliteter.

Utegym

Lekplats

Vid den södra entrén till området finns en inhägnad hundrastgård, även den med viss naturkaraktär. Vyerna från söder åskådliggör ett öppet och böljande landskap, med upplevelse av vidd, trots sin placering i relativt tät bebyggelse.

Gaturum och stråk

BILTRAFIK

För angöring till fritidsanläggningen med bil är den primära vägen Vänersborgsvägen, som binder samman Skogshöjden med resten av staden.

Vägen upplevs på stora delar som storskalig och även delvis enslig, med bred köryta omgiven av vildvuxen natur. Den längsgående gång- och cykelvägen släingrar sig genom landskapet och ligger ibland nära körbanan, ibland längre in bakom grönskan. På Vänersborgsvägen är det bilen som dominerar trafikrummet, och vägen utgör ett viktigt stråk mot både centrum, Överby och Vänersborg.

För bilisten blir Bergtäktsvägen entré in till området. Från Vänersborgsvägen nås den via en vänstersväng utan separat körfält om du kommer från söder. Bergtäktsvägen leder sedan upp till parkeringsplatsen, och passerar under den träbåge som idag utgör entréns tydligaste signalement utåt. Redan här vid entrén till området blir topografin påtaglig, det är en brant backe som leder besökaren upp till idrottsplatsen. En gång- och cykelväg passerar över Bergtäktsvägen precis innan bågen där backen börjar.

KOLLEKTIVTRAFIK

Kollektivtrafik går på Vänersborgsvägen, samt Skogshöjdsvägen inne i bostadsområdet. På Vänersborgsvägen finns busshållplatser i båda riktningarna. Hållplatsen som är belägen på västra sidan av vägen, det vill säga i södergående trafikriktning, har cirka 250 meter till idrottsplatsens parkering, som får anses som en entrépunkt. Den resenär som går av på östra sidan, det vill säga norrgående körriktning, behöver gå norrut, upp till Hultsrondellen, för att på ett trafiksäkert sätt kunna ta sig över Vänersborgsvägen via övergångsställe. Den sammanlagda gångsträckan blir då cirka 600 meter.

I det pågående planarbetet för utbyggnad av bostadsområdet Hults höjd, som på kartan nedan syns till öster om Vänersborgsvägen, arbetar man efter tesen att busshållplatserna kommer flyttas norrut, till Hultsrondellen. Vid rondellen finns idag ett övergångsställe, och man ser att det blir en

*Vänersborgsvägen från söder.
Bergtäktsvägen in till vänster*

*Bergtäktsvägen upp mot
fritidsanläggningen. Korsande GC-väg.*

tryggare trafiksituation för bussresenärerna när de kliver av, samtidigt som man får kollektivtrafiken närmare bostadsområdet. För idrottsplatsen blir effekten av en flytt både positiv och negativ; sträckan mellan busshållplats och idrottsplats ökar med cirka 250 meter, men trafiksituationen kring busshållplatserna blir säkrare.

Det finns busshållplatser även inne i bostadsområdet i Skogshöjden. Från dessa har man cirka 500-700 meter innan man når idrottsplatsen och parkeringen, som med cykelställ och klubbstuga får anses vara en entrépunkt.

GÅNG- OCH CYKELSTRÅK

Gång- och cykelstråken i området är relativt välutvecklade, och de flesta av dem håller god kvalite; de är asfalterade, är tillräckligt breda för mötande trafik och är belysta. Några kan dock uppfattas som otrygga då de är lokaliserade i skogspartier, eller i direkt anslutning till skogspartier med stundvis tät vegetation som kragar ut mot vägarna.

ARKITEKTONISKA OCH KULTURHISTORISKA VÄRDEN

De arkitektoniska och kulturhistoriska värdena på platsen återfinns i landskapets terräng och i dess växtlighet.

- ◆ Naturlig topografi.
- ◆ Stor öppen plats mitt i bostadsområdet.
- ◆ Omgivande landskap med naturmarkskaraktär.
- ◆ Fria siktlinjer över platsen från norr, söder och väster.
- ◆ Slingrande gång- och cykelvägar som ansluter naturligt till platsen.

Gång- och cykelväg. Ravinen, till höger i bild, döljs av den vild- och storgvuxna natur som finns på platsen. Planområde upp till vänster i bild.

Cykelväg från söder mot klubbstugan.

Stadens gång- och cykelvägnät

STADSBYGGNADSPRINCIPER OCH MÅLBILDER

STADSBYGGNADSPRINCIPER ➤ SKOGSHÖJDENS MULTIHALL

För detaljplanen Skogshöjdens Multihall har 6 stadsbyggnadsprinciper valts ut som relevanta för den framtida utvecklingen. Samma stadsbyggnadsprinciper var utgångspunkt för den sociala konsekvensanalysen som genomfördes under detaljplanearbetet.

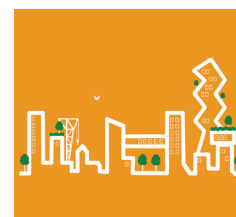
2. KOMPLETTERING AV BEFINTLIG BEBYGGELSE MED FOKUS PÅ BLANDSTADEN

Projektet **Skogshöjdens Multihall** kan med sina funktioner och sin utformning stötta och stärka platsen i form av möjliggörande för en bredare användning med fler funktioner än de som finns idag.

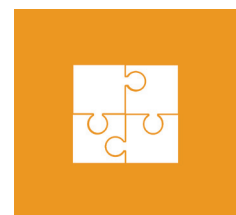
4. GOD GESTALTNING OCH VARIATION

Skogshöjdens Multihall har potential att fungera som en viktig målpunkt i staden, och som stärkande element i stadsdelen. Byggnaden kan också utgöra en tydlig entré till hela fritidsanläggningen och tydliggöra fritidsanläggningens läge och identitet.

5. KOPPLA SAMMAN STADEN

För att stärka fritidsanläggningens plats i staden är det av stor vikt att stärka kvaliteterna kring kommunikationerna runt och till platsen. En viktig faktor som bidrar till att koppla samman staden är att de gator och stråk som leder till platsen upplevs som trygga, tillgängliga, trivsamma och inkluderande.

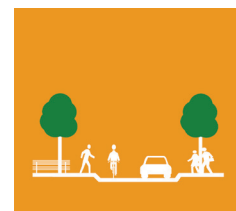
6. TILLGÄNGLIGA MILJÖER, MENTALT OCH FYSISKT

Projektet **Skogshöjdens Multihall** kompletterar den befintliga idrottsplatsen både genom exteriöra och interiöra miljöer, som ska utformas för att vara jämlika och tillgängliga så att alla kan ta del av dem oberoende av fysiska och mentala förutsättningar.

8. TRYGGA, TRIVSAMMA OCH FRAMKOMLIGA GATOR

Den tillkommande bebyggelsen ska bidra till ökad tydlighet av det offentliga rummet och anslutande gaturum. Placering och utformning ska anpassas efter människorna som rör sig längs stråken.

9. UTVECKLA GRÖNA MILJÖER

I den här miljön finns befintliga grönområden vars potential är viktig att bibehålla och utveckla i samband med byggnation.

MÅLBILDER

Utifrån de utvalda stadsbyggnadsprinciperna, karaktäriseringen och SKA-analysen har målbilder för projektet formulerats. För varje målbild presenteras ett antal konkreta riktlinjer och anvisningar som tydliggör hur målbilderna kan uppnås, och det är detta avsnitt som är kärnan i kvalitets- och gestaltungsprogrammet.

På Skogshöjdens fritidsanläggning finns det potential att utveckla och skapa en attraktiv miljö med människan och hennes fysiska aktivitet i fokus. Det aktuella projektet omfattar en ny byggnad på platsen, en multihall för idrott och hälsa, och följande målbilder har formulerats för projektet:

1. IDENTITET - RÖRELSEGLÄDJE

Den nya multihallen kan bli en identitetskapande punkt för hela fritidsanläggningen och inspirera till aktivitet, lek och rörelse – både ute på området och inne i byggnaden.

2. ATTRAKTIVITET OCH MÅNGFALD

Projektet Skogshöjdens Multihall kan med sina funktioner och sin utformning stötta och förstärka platsens värden. Genom en ökad blandning av funktioner skapas större möjligheter för fler människor att använda och besöka platsen.

3. TRYGG MEN SPÄNNANDE!

Gestaltning av byggnaden och platsen kan öka både upplevelsen av inkludering och trygghet – två viktiga frågor som lyftes fram under den sociala konsekvensanalysen.

4. EN HÅLLBAR HELHET

De olika aspekterna av hållbarhet – ekologisk, social och ekonomisk behöver samspela med varandra för en långsiktigt hållbar helhet.

IDENTITET – RÖRELSEGLÄDJE !

Skogshöjdens identitet är skogen, naturen och topografin vilket också ska synas i gestaltningen av byggnaden och dess närmiljö. Den nya multihallen kan bli en identitetsskapande punkt för hela fritidsanläggningen och ska inspirera till aktivitet, lek och rörelse – både ute på området och inne i byggnaden.

HELHET Med en medveten, lekfull och sammanhållen gestaltning av platsen som helhet, både byggnad och kringliggande offentliga rum, förstärks fritidsanläggningens identitet och fokus på rörelse, gemenskap och glädje. Eftersom det är en idrottsplats med fokus på dessa teman kan gestaltningen med fördel understryka dessa fokusområden i både byggnad och utemiljö.

Förslaget som ligger till grund för detaljplanearbetet föreslår en placering i anslutning till den befintliga fritidsgården och utegymmet, vilket innebär att utegymmets läge behöver justeras. Det är viktigt att den nya hallen och klubbstugan/fritidsgården samspelar och ger mervärde för varandra, så att omvandlingen av platsen bidrar till att stärka hela områdets karaktär.

ENTRÉ OCH MÖTESPLATS Idag är entrén från Vänersborgsvägen in till området relativt anonym. Den klassiska träbågen med platsnamnet finns visserligen, men är placerad en bit in från Vänersborgsvägen och signalerar inte platsens existens som önskat.

Mot infarten från Vänersborgsvägen kompletteras entréområdet med ytterligare parkeringsyta, vilket innebär att fler oskyddade trafikanter rör sig längs Bergtåktsvägen. Gång- och cykelvägar bör därför gestaltas med fokus på trygghet, tillgänglighet och lekfullhet, med belysning anpassad till gående och cyklande. Området kan även nås från parksidan via Berghemsgatan i söder.

Placeringen av entréer är avgörande för att skapa trygghet, både i det större sammanhanget och direkt vid entrén. De gemensamma ytorna mellan fritidsgården, idrottshallen och parken bör gestaltas sammanhängande, så att stråket in i parken mot sydväst bibehåller flöde över torgytan och förbi byggnaden, utan visuella eller fysiska avbrott. Den nya hallen och torget utanför kan gestaltas som en inbjudande entréplats till parken.

TOPOGRAFISK UTMANING

Värdebärande karaktärsdrag på platsen är i hög grad kopplade till terrängen och naturen. Byggnaden kan anpassas till topografin för att förstärka dessa karaktärsdrag och samtidigt bidra till områdets identitet. Den kan utformas så att den binder samman olika funktioner och fungerar som tydlig målpunkt, till exempel genom cykelparkering eller sittplatser som inbjuder till möten och vistelse.

Skolgatan i Knislinge har fått en lekfull utformning för gående och cyklister. Edge landskapsarkitekter.

Rotebrohallen, Sollentuna - yta för både häng, vila, lek och rörelse i direkt anslutning till hallen. White Arkitekter och Topia landskapsarkitekter Foto: Thomas Zaar

ATTRAKTIVITET OCH MÅNGFALD !

Projektet Skogshöjdens Multihall kan med sina funktioner och sin utformning stötta och förstärka platsens värden. Genom en ökad blandning av funktioner skapas större möjligheter för fler människor att använda och besöka platsen.

STÖRRE UTBUD Den nya multihallen ger möjlighet för flera typer av idrott och aktiviteter i området utöver fotboll, såsom innebandy, handboll, gymnastik och dans. Hallen kan även möjliggöra större arrangemang och turneringar med publik, och kan göras tillgänglig för privatpersoner, vilket gör platsen till en bredare målpunkt både i stadsdelen och i staden. På så sätt kan fler målgrupper nås och fler människor uppleva platsens värden, samtidigt som hallen bidrar till en mer aktiv och levande fritidsanläggning

SPONTANA AKTIVITETER Dialoger och SKA-analysen visar att många barn och unga inte deltar i organiserad idrott, men gärna rör sig i närheten. Detta motiverar trygga mötesplatser och utemiljöer med sittplatser som inte kräver deltagande i organiserade aktiviteter eller kostnader. Utemiljöerna ska skapa plats för lek, spontan aktivitet och utforskande för olika åldrar. Utemiljöer under tak eller i anslutning till byggnaden gör att även den som inte deltar aktivt kan vistas på platsen och känna sig inkluderad, vilket stärker områdets funktion som mötesplats och social plats för alla åldrar.

KOMPLETTERANDE VERKSAMHETER För att göra området attraktivt för fler målgrupper kan funktioner utöver idrott integreras. Förslag som lyfts i dialoger och i SKA-analysen är bland annat café, restaurang, studietor, stadsdelsbibliotek eller lokaler för kulturverksamhet. Detta bidrar ytterligare till att stärka projektets potential som en bred och inkluderande målpunkt för stadens invånare och besökare.

*Ljus integrerat i fasaden gör byggnaden till en målpunkt även under de mörka timmarna.
White Arkitekter Foto: Thomas Zaar*

TRYGG MEN SPÄNNANDE!

Gestaltning av byggnaden och platsen kan öka både upplevelsen av inkludering och trygghet – två viktiga frågor som lyftes fram under den sociala konsekvensanalysen.

STARKA KOPPLINGAR Genom att placera byggnaden i direkt anslutning till strategiska platser, som gång- och cykelstråk, parkering och övriga målpunkter, stärks tryggheten i området genom byggnadens närvaro och synlighet.

TRANSPARENS En öppen och glasad entré och foajé skapar en naturlig mötesplats där människor kan samlas, samtidigt som transparens mot omgivningen bidrar till ökad trygghet. Koppling mellan inne och ute stärker upplevelsen av aktivitet och folkliv, både nära byggnaden och för de som passerar längre bort, även kvällstid när byggnaden är upplyst och synlig på avstånd.

INTEGRITET Visuell kontakt mellan inne och ute kan ibland vara motsägelsefull med behovet av trygghet och integritet. Genom medveten placering av fönster, invändiga avskärmningar och ljusinsläpp kan både dagsljus, trivsel och trygghet säkerställas.

FÖR ALLA Platsen och byggnaden ska vara inkluderande och stödja olika typer av aktiviteter för alla åldrar, bakgrunder och fysiska förutsättningar. Gestaltningen bör bidra till en miljö som känns inbjudande, tillgänglig och säker, där alla kan ta del av platsens värden.

Lindåsens förskola i Upphärad, Kraftstaden Fastigheter, Arkitekt: Contekton AB

Samtliga aspekter av hållbarhet har samspelat i projektet Kotten motionscentral i Fontins naturreservat i Kungälv kommun.

En fuktig och svårutnyttjad plats har blivit en spännande lek miljö med öppna dagvattenlösningar som synliggör den biologiska mångfalden i Lekotopen i Skytteparken i Trollhättan. Det gjordes en dialog med förskolebarnen på Toppluvans förskola innan arbetet påbörjades. Utegymp och grillplatser har integrerats på platsen.

EN HÅLLBAR HELHET

De olika aspekterna av hållbarhet - ekologisk, social och ekonomisk behöver samspela med varandra för en långsiktigt hållbar helhet.

EN HÅLLBAR BYGGNAD En byggnad som är hållbar över tid är både genomtänkt i tidigt skede, omsorgsfullt projekterad och medvetet förvaltat.

EN PLATS FÖR ALLA Skogshöjdens multihall ska vara en plats för alla och upplevas tillgänglig och trygg, oavsett förutsättningar.

GRÖN/BLÅ STRUKTUR En stark, välutvecklad grön/blå-struktur ger byggnaden och platsen robusta förutsättningar inför framtiden. Att dessutom integrera den grön/blå-strukturen i gestaltningen ger upplevelsemässiga värden för människan.

Trollhättans
Stad

GESTALTNINGSPROGRAM
27 (36)

Detaljplan för del av Skogshöjden 1:1 och del av Hults gård 2:1,
multihall vid Skogshöjdens fritidsanläggning
Granskningshandling oktober 2025

RIKTLINJER OCH ANVISNINGAR

IDENTITET - RÖRELSEGLÄDJE

Riktlinjer och anvisningar

PLATSEN

- ◆ Placering av byggnaden är som tidigare nämnts starkt begränsat till följd av restriktioner gällande hinderfri höjd för flygtrafik. Istället för att se detta som en begränsning kan det användas som en utmaning och möjlighet i att få möjlighet att arbeta med en byggnad som ansluter till terrängen utifrån spännande förutsättningar. *Följs upp i bygglovsskedet.*
- ◆ Entrén till området ska markeras och förstärkas genom byggnadens placering, gestaltning av de offentliga miljöerna och stråk som binder samman de kringliggande funktionerna. På detta sätt skapas en tydlig och välkomnande entrésituation som även bidrar till områdets identitet. *Följs upp i bygglovsskedet.*
- ◆ Gestaltningen av byggnadens närmiljö ska tydligt spegla Skogshöjdens natur, skog och topografi och bidra till rörelse, lekfullhet och gemenskap, samtidigt som platsen knyts samman som helhet. Träd, stenar och stigar kan med fördel beaktas och integreras i utomhusmiljön för att förstärka platsens karaktär och skapa naturliga kopplingar mellan olika delar av området. *Följs upp i samband med redovisning av GYF som genomförs i bygglovsskedet.*

Gigantum Urban Space av JAJA Architects Foto: Rasmus Hjortshøj är en spännande utemiljö som lockar till många olika typer av aktiviteter.

Utegyms som integreras i landskapet och topografin lockar till aktivitet. Kottens motionscentral i Fontins naturreservat, Kungälv kommun, Tengboms Arkitekter

BYGGNADEN

- Byggnadens utformning ska anpassas till platsens natur och topografi på ett medvetet sätt, så att storskaligheten mildras och integrationen med landskapet blir harmonisk, samtidigt som platsens helhetsupplevelse förstärks. *Följs upp i bygglovsskedet.*
- Byggnaden ska ha en tydlig koppling mellan inne och ute, med glasade partier som ger dagsljus och utblickar mot idrottshallens kringtytor, samtidigt som integritet och funktionalitet bibehålls. *Följs upp i bygglovsskedet.*
- Fasadgestaltningen ska ske i samklang med platsens värdebärande karaktärsdrag och omgivning. Genom att använda kulörer från landskapet eller inslag av trä kan fasaden visuellt förstärka helhetsupplevelsen utan att byggnadens volym upplevs dominerande. *Följs upp i bygglovsskedet.*

Exempel på gestaltning med tydlig koppling mellan inne och ute. Rotebro Idrottshall har en rymlig, glasad och upplyst entréhall. White Arkitekter Foto: Thomas Zaar

Exempel möte med mark. Panel neddragen över sockeln.

Stämpörens förskola i Trollhättan har en gestaltning som är väl anpassad till platsen och som leker med variation i höjd och formspråk vilket bidrar till att byggnaden upplevs som mindre än den är. Kraftstaden Trollhättan. Arkitekt; Contekton AB

ATTRAKTIVITET OCH MÅNGFALD

Riktlinjer och anvisningar

PLATSEN

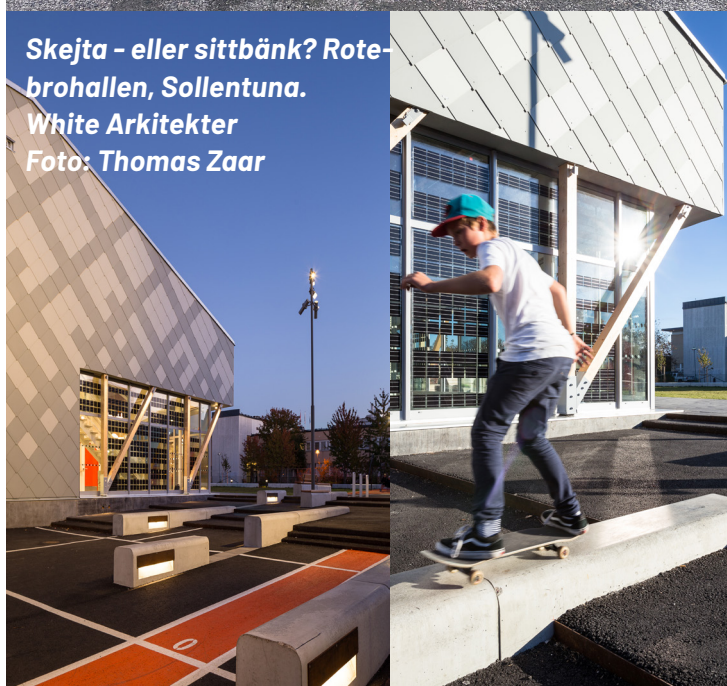
- ▶ Skapa plats för spontana aktiviteter i området. Basket, pingisbord, skate, klättring, utforskande ytor och mindre barns taktila upplevelser kan integreras i utemiljön. *Följs upp i förstudie och projektering av utemiljöer och bygglovshandling.*
- ▶ Integrera lek och rörelse i befintlig gestaltning: exempelvis kan en vägg användas för basket om fasadmateriäl och fönstersättning anpassas, en betongbänk eller trappa utformas för skejt, och en dagvattenbädd med växter och stenar bli en taktil upplevelse för de minsta. *Följs upp i förstudie och projektering av utemiljöer och bygglovshandling.*
- ▶ Skapa utemiljöer under tak eller trädkronor, med möjlighet till skuggning, så att även den som inte deltar aktivt kan vistas på platsen och känna sig inkluderad. *Följs upp i förstudie och projektering av utemiljöer och bygglovshandling.*

BYGGNADEN

- ▶ Genom att utforma byggnaden för flexibla och mångsidiga funktioner kan fler typer av aktiviteter än enbart idrott och hälsa rymmas, vilket ökar attraktiviteten och breddar målgruppen för området. *Följs upp i bygglov.*
- ▶ Ge förutsättningar för funktioner som inte kräver deltagande i organiserade aktiviteter eller kostnader, exempelvis café, studieytor eller allmänna mötesytor, så att byggnaden upplevs vara till för alla. *Följs upp i bygglov.*

Längs strandpromenaden i Fridhem, Jönköping finns pingisbord placerade för spontan aktivitet för förbipasserande. Foto: AnnaKarin Sjölen

Skejta - eller sittbänk? Rotebrohallen, Sollentuna. White Arkitekter Foto: Thomas Zaar

Utemiljö utformad med fokus på rörelse och lek. Vikingaskolan, Haninge, Topia landskapsarkitekter. Foto: Jansin & Hammarling

TRYGG MEN SPÄNNANDE Riktlinjer och anvisningar

PLATSEN OCH BYGGNADEN

- ▶ Den omgivande platsen bör utformas för att skapa naturliga flöden och kopplingar mellan befintliga aktiviteter, samtidigt som den främjar trygghet och orienterbarhet. *Följs upp i förstudie och projektering av utemiljöer, GYF samt uppföljning av social konsekvensanalys och medborgardialog.*
- ▶ En öppen och glasad entré och foajé skapar en naturlig mötesplats, samtidigt som transparens mot omgivningen bidrar till trygghet och en levande plats även kvällstid. *Följs upp i bygglov.*
- ▶ Byggnaden bör placeras med god synlighet och närhet till aktiviteter, så att överblickbarhet och säkerhet prioriteras, samtidigt som isolerade och skumma hörn minimeras. *Följs upp i bygglov.*
- ▶ Gestalta byggnaden med möjligheter till dagsljus och utblickar, samt visuell koppling mellan inne och ute, utan att kompromissa med integritet, exempelvis genom invändig avskärmning eller välplacerade fönster. *Följs upp i bygglov.*

Exempel på uppglasad entréhall som lyser upp på kvällen och bidrar till att skapa trygghet förbipasserande. Högskolan Väst, Trollhättan, Contekton Arkitekter. Foto: Trollhättans stad

Längs strandpromenaden i centrala Umeå bidrar belysningen längs promenadstråken till trygghet och orienterbarhet. Foto: AnnaKarin Sjölen

Riktlinjer och anvisningar

STRÅK OCH KOPPLINGAR

- Byggnaden bör kopplas till gång- och cykelstråk, prioriterat över bilparkering, för att främja trygghet och tillgänglighet. *Följs upp i förstudie och projektering av utemiljöer och bygglov.*
- Välbelysta, tydliga kopplingar ska finnas mellan entrépunkter och övriga målpunkter såsom utvändiga aktiviteter, cykelparkering, parkering och busshållplats. *Följs upp i förstudie och projektering av utemiljöer.*
- Gestaltning av parkeringsytor ska ha fokus på människan, för att säkerställa trygga och tydliga rörelser för den som rör sig till fots över platsen. *Följs upp i förstudie och projektering av utemiljöer.*
- Utemiljön ska tillgängliggöras för personer med fysiska och kognitiva funktionsvariationer, med tydliga markeringar, genomtänkta materialval och belysning som skapar orienterbarhet och visuella ledlinjer även kvällstid. *Följs upp i förstudie och projektering av utemiljöer och bygglov.*
- Stärk stråk mellan skolorna och idrottshallen, genom att gestalta gång- och cykelvägar med omsorg, och låta själva stråket bli en del av upplevelsen så att avstånd och barriärer upplevs mindre. *Följs upp i förstudie och projektering av utemiljöer.*
- Trafiksäkerheten från Vänersborgsvägen ska säkerställas, så att åtkomsten till platsen är trygg för alla trafikslag. *Följs upp i förstudie och projektering av utemiljöer.*

Skolgatan i Knislinge är ett gång- och cykelstråk som på ett lekfullt sätt skiljer sig från gator för biltrafik. Edge Landskapsarkitekter

EN HÅLLBAR HELHET

Riktlinjer och anvisningar

EN PLATS FÖR ALLA

- ▶ Dialog med barn och unga samt resultat av social konsekvensanalys ska följas upp i förstudie och projektering av utemiljöer.
- ▶ Utemiljöerna ska utformas för vistelse, lek och spontan aktivitet, med sitt- och hängplatser, skuggning och rumslig variation.
- ▶ Stråk och kopplingar ska vara tydliga, trygga och lättorienterbara, med god belysning och omsorgsfull gestaltning.
- ▶ Tillgängligheten ska integreras i gestaltningen och bidra till en inkluderande och trygg plats för alla, oavsett förutsättningar.

BYGGNADEN OCH PLATSEN

- ▶ För att skapa en god, hållbar helhet och en förankring på platsen och i dess karaktär, ska cirkularitet och återbruk genomsyra gestaltningen i den bebyggda miljön.
- ▶ Material och resurser som finns inom området bör tas tillvara. Till exempel kan lokal sprängsten användas som fyllnadsmaterial, skyddsvallar, murar eller andra gestaltande element och träd som fällt för exploatering kan utgöra material för möblering eller utrustning.
- ▶ Ge förutsättningar för att tak och fasader kan integreras med solpaneler samt gröna inslag som sedum- eller biotop tak, vilket stärker ekologiska värden och upplevelsen av byggnaden.
- ▶ Utforma byggnaden med fokus på långsiktig hållbarhet och låg klimatpåverkan, med trä som huvudsakligt material där det är möjligt.
- ▶ Placering och utformning av byggnaden och kringliggande miljöer ska underlätta hållbara resor, där gång och cykel prioriteras framför bilen.

GRÖN/BLÅ- STRUKTUR

- ▶ Säkerställ tillräckliga grönytor (GYF 0,5) för att stödja ekologiska värden och robusta förutsättningar inför framtiden.
- ▶ Gröna tak, regnbäddar och planteringar ska bidra till dagvattenhantering, biologisk mångfald och rumslig variation.
- ▶ Bevara befintliga träd och grönska i så stor utsträckning som möjligt, särskilt i slänt och omkringliggande miljöer.
- ▶ Gestalta parkeringsytor och hårdgjorda ytor med regnbäddar, trädplanteringar och genomsläppliga material för att kombinera dagvattenhantering och upplevelsevärden.

STÖD I PLAN- OCH BYGGLAGSTIFTNINGEN

För att ta hand om och skapa långsiktiga hållbara värden i den byggda miljön innehåller PBL ett antal allmänna intressen och krav. Dessa regler är i de flesta fall övergripande och beskriver vad som ska uppnås men inte exakt hur. Lagens allmänna intressen och krav utgör centrala delar i att skapa omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer. Kraven gäller oavsett om de regleras i detaljplan eller inte. Nedan följer en kort sammanställning av de begrepp som hanteras i lagstiftningen och som berör ställningstaganden i det aktuella gestaltungsprogrammet.

Hänsyn och god helhetsverkan

Enligt plan- och bygglagstiftningen ska kommunen bedöma hur utformning och placering av bebyggelse och byggnadsverk påverkar och tar hänsyn till omgivningen. Hänsynskravet innebär att ett flertal olika aspekter behöver bedömas vid utformning och placering av byggnadsverk och bebyggelse. I gestaltungsprogrammet omfattas dessa av det specifika områdets värden och egenskaper som beskrivs i avsnittet Karaktärisering. Bedömningen av hur hänsynskravet ska uppfyllas redovisas i avsnittet Målbilder, riktlinjer och anvisningar.

God form-, färg- och materialverkan

En byggnad ska ha en god form-, färg- och materialverkan. Kravet gäller när en byggnad uppförs eller ändras. Förutom för byggnader gäller kravet även lovpliktiga anläggningar som inte är byggnader och för lovpliktiga skyltar och ljusanordningar.

God form-, färg- och materialverkan är kopplat till upplevelsen av en byggnads egenskaper och karaktärsdrag. Kravet berör det som allmänt sett är god form-, färg- och materialverkan. Utgångspunkten för åtgärder som ska genomföras är att de ska tillföra helhetsbilden positiva värden och inte förvanska egenskaper som är värda att bevara. Kraven innebär även att placering, utformning och färgsättning av

byggnader sker på ett sådant sätt att den yttre miljön får en god estetisk kvalitet. Syftet är att förstärka de estetiska och kulturhistoriska värdena och att ge betydelsen av vardagslandskapets värden en ökad tyngd. En analys av hur den sammantagna verkan av byggnader eller bebyggelse ska bidra med goda upplevelsemässiga värden avseende form, färg och material redovisas i avsnittet Målbilder, riktlinjer och anvisningar.

Varsamhetskravet

Varsamhetskravet är ett generellt hänsynskrav som medför att ändringar och flytt av en byggnad ska utföras varsamt. Hänsyn ska tas till dess karaktärsdrag och de tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värdena ska tas till vara. I avsnittet Karaktärisering redovisas viktiga värden och egenskaper i den befintliga miljön.

Förvanskningsförbudet

Förvanskningsförbudet, ställer krav på att byggnaders kulturvärden ska tas tillvara vid ändringar. Speciellt stora krav kan ställas inom eller i anslutning till områden med stora kulturhistoriska eller miljömässiga värden. I avsnittet Karaktärisering redovisas viktiga värden och egenskaper i den befintliga miljön.

**Trollhättans
Stad**